

Itt hagyott árnyékvilág

Meghalt Tüzes Bálint. Szombatra virradóra megállt a ketyegője – ahogy ő mondaná keserédes (ön)íroniával. Minden különösebb felhajtás nélkül. Egy csomó váradi és nem váradi embernek már nem fog megcsörrenni a telefonja, már nem fog senkit „zaklatni” kényszerű bezártságából, amelyre a gyerekkorában tragikus körülmények között szerzett fogyatékoságát tetéző otthoni balesete ítélte. Talán épp örmény gyökereiből eredő férfias dacossága és hitvalló helytállása segítette egész élete során abban, hogy felül tudjon emelkedni testi elesettségén, és úgy végezze tanári munkáját és önként vállalt közéleti feladatait, mint bárki közülünk.

Tüzes Bálint nemcsak pedagógus, költő, közíró és egyben átlagpolgár (fiú és szülő, élettárs és barát, kolléga és szomszéd) volt, hanem ténylegesen is Várad egyik emblematisz figurája, aki erején felül nyújtott maradandót: az Ady-émlékmúzeum őrével, Tóth Jánossal összehozott, 2006-ban megjelent *Forró századelő* című „beszélgetőkönyve” egyszerre irodalomtörténeti kuriózum és dokumentum, amely korántsem csak Ady Endrének állít sajátos emléket. Elsőnek és utolsó-nak szánt versgyűjteményét pár évvel korábban adta ki a szavatartó költő: önálló kötetként valóban az első volt, és lám, immár tényleg az utolsó, ami életében megjelenhetett (*Életfaárnyék* címmel). Persze azelőtt és azután is publikált még Bálint itt meg ott meg

amott, a *Reggeli Újságnak* például indulása óta külmunkatársa volt, de legutóbb akkor kapta fel a nevét a „világsajtó”, amikor tavaly nyáron magyar állampolgári esküt tett az észak-magyarországi Borsodszentgyörgyön. Ami olyan messze van Váradtól, mint ide Szamosújvár. Hogy miért pont ott? „Úri passzióból”, és mert ott született Fehér Dezső, Ady egyik mentora. „Boldog vagyok” – ezek voltak Tüzes Bálint első szavai magyar állampolgári esküjét követően. A nagyváradi pedagógus-költő hozzátette: „az eskü akkor igazán eskü, ha közösségben mondja az ember, ezért választotta keretnek a szentmisét, mert a hívek közössége az ő közössége is”. Így tudósított egy miskolci hírportál az eseményről.

Nos, Bálint barátunknak nem adott meg még egy évnyi magyar állampolgárság sem, ahogyan sok minden más sem 1951-ben történt világrajötte óta. Irigylésre méltó szellemi fölényvel, esendőségét leplező kivagyisággal tudta túltenni magát a szorult helyzeteken. Az egri *Agriában* 2010 őszén megjelent pár soros versében, az *Utószóban* így villantotta meg azt az arcát, amit meg fogunk őrizni: „a győzd le – győzd meg között / gyémánthíd feszül / alatta mélység / középen Isten / és te egyedül”.

Dénes László

Megjelent a nagyváradi Reggeli Újságban 2013. június 10-én.